

ir. F. Maatje

Frank Maatje, directeur van Bouwen met Staal in Zoetermeer, was als projectleider betrokken bij de oprichting van het Constructeursregister en is nu bestuurslid van de Stichting Constructeursregister.

Balans kwaliteitslabel

Het Constructeursregister RC/RO bestaat vijf jaar. Het register bewaakt de kwaliteit en bevordert de deskundigheid van de Nederlandse constructeur. Tijd voor een tussenbalans.

Het Constructeursregister is begonnen als een initiatief van de Betonvereniging en de vereniging Bouwen met Staal met doel de constructieve veiligheid te verbeteren, maar vooral ook om het vak van constructeur weer meer aanzien te geven. Het register heeft de lat hoog gelegd om de constructieve veiligheid te kunnen waarborgen, maar ook om opdrachtgever zekerheid te geven dat hij zaken doet met de constructeur die beschikt over aantoonbare kennis en kunde voor deze borging. Aangesloten constructeurs zitten

aan de bovenkant van de civiele en bouwkundige sector en willen daar blijven zitten. Na jaar vijf jaar zijn bij het Constructeursregister bijna 550 constructeurs ingeschreven, 450 Registerconstructeurs (RC) en bijna 100 Registerontwerpers (RO). Van vrijwel alle grote en middelgrote ingenieursbureaus staan constructeurs ingeschreven, waarmee het systeem van kritische zelfcontrole of *peer review* door de deelnemers serieus wordt genomen, en wordt omarmd als instrument om het vak een zekere status te verschaffen.

Toch zijn nog niet alle constructeurs ingeschreven. Daarvoor zijn meerdere redenen. Een deel ziet op tegen de administratieve rompslomp, een deel vreest de hoge eisen, terwijl een ander deel de meerwaarde van het register voor hem persoonlijk nog niet inziet. Een andere reden kan zijn dat het nog geen gemeengoed is dat de opdrachtgever voorschrijft en dus in zijn aanvraag eist dat de constructieve werkzaamheden worden uitgevoerd door een RC of RO. Alleen sporadisch wordt een RC of RO door gemeente of grote opdrachtgever gevraagd. Toch heeft het Constructeursregister enkele zaken in gang gezet en zijn een aantal successen geboekt.

Gewicht en waarde van het register

Het succesonderdeel van het Constructeursregister is de plicht via permanente educatie de bewezen vakbekwaamheid te onderhouden. Minder succesvol is hoe het systeem tot dusver door 'de markt' is opgepakt. Dit blijkt uit een korte rondgang (zie hieronder) langs een willekeurig aantal woordvoerders van deelnemende ingenieursbureaus. Het beroepenregister wordt door beroepsgroep gedragen, over 'de lat' bestaan geen twijfels en over de 'handhaving' al evenmin, maar de meerwaarde in de markt moet de komende jaren beter blijken. Zo luidt de algemene teneur binnen deze groep, waarvan sommigen het register ook als een middel zien het bureau beter op de kaart te zetten. Indirect doen de woordvoerders een beroep op het register om de RC en RO meer bekendheid te geven bij opdrachtgevers, zodat meer gewicht en waarde aan de gevalideerde constructeur wordt toegekend. Eén spreker stelt duidelijk dat dit ook een taak van de bureaus zelf is.

Hoe stond u tegenover de oprichting van het Constructeursregister zo'n vijf jaar geleden?

Pim Peters, IMd Raadgevende Ingenieurs

'In eerste instantie stond ik er sceptisch tegenover en heb mijzelf ook niet meteen aangemeld. Immers de slager keurt zijn eigen vlees. Nadat ik de procedure voor toetreding tot Registerontwerper heb gevolgd en zag dat er echt een serieuze toelatingsprocedure werd nagestreefd, heb ik mijzelf opgegeven.'

John Kraus, Royal HaskoningDHV

'Het hebben van een register waarbij de geregistreerden een zekere vorm van getoetste kwaliteit hebben, vond ik destijds, gezien de daarvoor bestaande vrijblijvendheid een "moetje". Ik heb de oprichting daarom gesteund binnen ons bureau.'

Anne van der Sluis, Van Rossum Raadgevende Ingenieurs

'Positief, met als idee dat de markt het als kwaliteits-oogmerk zou oppakken.'

Joop van Leeuwen, COBc

'Ik ben daar vanaf het eerste begin een groot voorstander van geweest. Helaas waren er tot voor kort geen mogelijkheden voor de groep constructeurs die ik vertegenwoordig: de toetsende constructeurs van de gemeentelijke Bouw- en Woningtoezichten. Daar is sinds kort verandering in gekomen. Nog een goede ontwikkeling!'

Walter Spangenberg, ABT

'Ikzelf en vanuit ABT stonden we uiterst positief tegenover de oprichting. Het was een kans om de advieswerkzaamheden een kwaliteitslabel te geven en een mogelijkheid om tussen de constructeurs en meer ontwerpende constructeurs het kaf van het koren te scheiden. Vanuit ABT zijn er acht collega's als Registerontwerper, en zeventien als Register constructeur door de serieuze screening/ballotage gekomen. We hebben het initiatief daarmee vanuit ABT stevig omarmd.'

Hans van Daelen, Witteveen+Bos

'Ik stond hier eerst sceptisch tegenover. Aan de andere kant vond ik het wel een mogelijkheid om als bedrijf hierin voorop te lopen. We hebben meteen 25 mensen aangemeld in de eerste ronde! Dat heeft als meerwaarde gehad dat we als Witteveen+Bos inzicht kregen in onze constructeurspopulatie en dat zaken die we toch al deden – Constructief Overleg – meer lading hebben gekregen.'

László Vákár, Movares

'Eerlijk gezegd wat dubbel. Enerzijds vond ik het een goed initiatief in relatie tot constructieve veiligheid en als uiting van waardering voor het niveau waarop wij opereren op ons vakgebied. Anderzijds zag ik op tegen de bureaucratie die er ongetwijfeld mee gepaard zou gaan.'

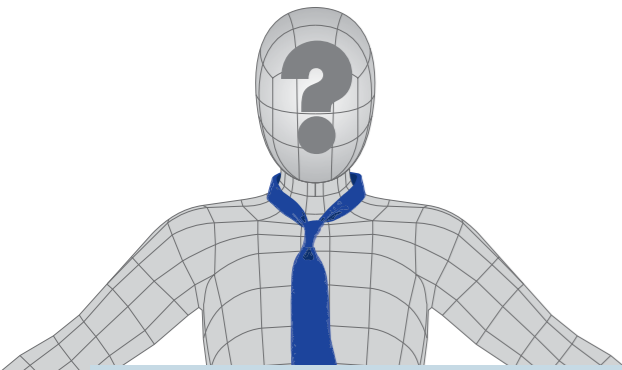
Constructeurs doen aan permanente educatie Om ingeschreven te blijven staan, wordt geëist dat iedere constructeur jaarlijks een minimaal aantal dagen besteed aan permanente educatie. Dit om op de hoogte te zijn van de laatste ontwikkelingen op zijn of haar vakgebied. Hieraan kan worden voldaan op een brede manier, zoals het volgen van cursussen en bijwonen van excursies, lezingen, seminars, workshops, studiedagen, interne kennisoverdracht-bijeenkomsten, maar ook door het geven van voordrachten, lezingen, workshops, gastcolleges. Daarnaast geldt dit voor een docentschap, lidmaatschap van vakgerichte commissies, actief lidmaatschap bij een bestuur of redactie, activiteiten als

examinator, dan wel een eigen publicatie over het vakgebied. Uit een toetsing van de eerste groep 'goedgekeurde' constructeurs blijkt dat het overgrote deel van hen veel tijd en aandacht besteed aan activiteiten om goed op de hoogte te blijven van ontwikkelingen. Constructeurs die daaraan niet helemaal voldoen, geven aan hoe zij in de komende maanden hun kennis op niveau houden.

Verzekeraars zien de meerwaarde Het Constructeursregister biedt kwaliteitswaarborgen die de kans op beroepsfouten sterk reduceren. Op grond hiervan heeft een verzekeringstussenpersoon enkele gerenom-

meerde beroepsaansprakelijkheidsverzekeraars bereid gevonden dekkingsvoordelen te verbinden aan de participatie in het Constructeursregister. Een belangrijke dekkingsuitbreiding is de volledige contractsvrijheid. Dit betekent dat het verzekerde bureau zonder voorafgaande toestemming van de verzekeraar contractuele afwijkingen op de Standaardregeling DNR 2005/2011 mag accepteren. Deze contractsvrijheid maakt dure projectpolissen veelal overbodig. Bovendien is het verzekerde bureau niet langer afhankelijk van de bereidwilligheid van de verzekeraar om contractuele afwijkingen te accepteren. Daarnaast wordt een regeling aangeboden dat voor

Vindt u dat u zelf als constructeur door het register meer aanzien geniet en is de kwaliteit ook beter gewaarborgd?

Pim Peters, IMd Raadgevende Ingenieurs

'Meer aanzien niet nee. Als ik trots zeg dat ik Registerontwerper ben, gaat de rode loper echt niet uit. Wel merk ik dat de permanente educatie om Registerontwerper of -constructeur te blijven meer bewustwording omtrent de noodzaak hiervan creëert bij de constructeurs. Met als gevolg dat de kwaliteit van de constructieve adviezen toeneemt.'

John Kraus, Royal HaskoningDHV

'Als in deze vraag de nadruk ligt op het woordje zelf dan is dat niet zo. Dit komt vooral omdat het register nog jong is en ikzelf daarvoor al behoorlijk erkenning had. Bij jongere collega's speelt meer aanzien wel degelijk, in ieder geval onder elkaar. In de buitenwereld – ook in de bouw – wordt het geregistreerd zijn nog niet echt als onderscheidend gezien. Er wordt in mijn praktijk nog niet naar gevraagd of de toegevoegde constructeur wel Registerconstructeur is. Daar geldt nog voornamelijk de reputatie van het bureau als geheel. Het tweede deel van de vraag of daarmee de kwaliteit van het werk ook beter gewaarborgd is, waag ik te betwijfelen. Dit hangt van veel andere factoren af. Als de constructeur zelf waarde hecht aan het feit dat hij opgenomen is in het Constructeursregister kan dat wel de kwaliteitsborging van het werk ondersteunen.'

Anne van der Sluis, Van Rossum Raadgevende Ingenieurs

'Nee, als het al aanzien is, is het bij constructeurs onderling maar door de markt, opdrachtgever et cetera, is het niet echt opgepakt.'

Joop van Leeuwen, COBc

'Ik ben zelf geen constructeur – meer. Maar ik vind zonder meer dat een Registerconstructeur meer aanzien heeft. Hiermee zou de kwaliteit ook beter gewaarborgd moeten zijn. Wellicht iets wat nog eens nader onderzocht zou moeten worden.'

Walter Spangenberg, ABT

'Het aanzien van het register is er helaas niet. Alleen onder vakgenoten. De concullega's weten goed dat je niet zomaar RO of RC wordt. Teleurstellend is hoe onze opdrachtgevers hier naar kijken. Richting de RGD is voldoende pleidooi gedaan voor het register. Het zou een enorm vliegwiel zijn als de RGD en RWS in de grote PPS- en D&C-constructies zouden voorschrijven dat er gekwalificeerde RC's en RO's op een project moeten zitten. Helaas opereert de RGD ontzettend bang met telkens dezelfde reactie: "We willen het aan de markt overlaten". Ik ben in de afgelopen jaren maar één keer tegengekomen dat bij een aanvraag het Constructeursregister werd voorgeschreven. Zelf ben ik er trots op Registerontwerper onder mijn naam te mogen zetten. Maar helaas herkent de markt het (nog?) niet. Het register zegt in mijn ogen alleen iets over vakbekwaamheid. Kwaliteit moet anders geborgd worden. Een interessant onderdeel van het register is de permanente educatie. De titel moet duidelijk onderhouden worden. Dit is een terecht en noodzakelijk onderdeel om scherp te blijven en de kennis van ons mooie vakgebied bij te houden.'

Hans van Daelen, Witteveen+Bos

'Voor een zeer beperkt aantal opdrachtgevers heeft het register momenteel een meerwaarde. Ik vrees echter dat de kwaliteit niet verandert door het register. Het is mogelijk Registerconstructeur te zijn en te blijven en tegelijkertijd ongecontroleerde berekeningen te versturen. Zelfs de beste constructeur moet gecontroleerd worden en dat borgt het register natuurlijk niet.'

László Vákár, Movares

'Dat zijn twee vragen.
a. Het toegenomen aanzien is in het gunstigste geval zeer beperkt waarneembaar. Ik heb ook nauwelijks uitvragen gezien waarbij expliciet om RC's of RO's wordt gevraagd.
b. De kwaliteit van de producten is hooguit zeer indirect gewaarborgd. Wel heeft het een positief effect op de kwaliteit van de betrokken constructeur/constructief ontwerper, doordat hij zich bewuster is van zijn verantwoordelijkheid en de noodzaak tot doorontwikkeling. Het heeft dus direct effect op de kwaliteit van de betrokkenen en daarmee indirect op de kwaliteit van de producten.'

aansprakelijkheidsclaims, als gevolg van beroepsfouten die zijn gemaakt door of onder verantwoordelijkheid van RC/RO's, géén eigen risico van toepassing is. Het eigen risico van beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen ligt in de regel tussen € 5.000 en € 25.000 per claim.

Erkenning van de Stichting Registerautoriteit Bètatechniek

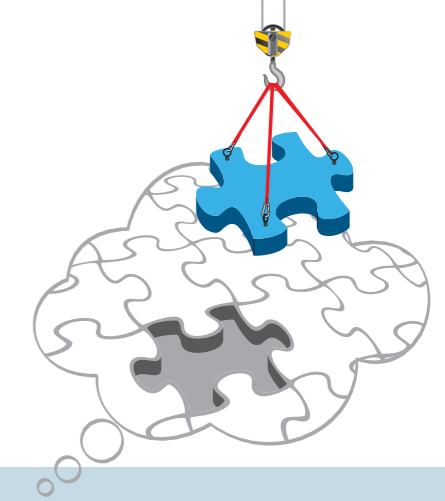
De Registerautoriteit verzorgt de onafhankelijke toetsing en validatie van registers en registerorganisaties die zich inzetten voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening in de technieksector. Het Constructeursregister is pas de tweede organisatie in successie die de

formele waardering van de Registerautoriteit ontvangt. De erkenning betekent dat het register voldoet aan alle criteria volgens het Reglement Registercriteria en -procedures. Het Constructeursregister is onder meer beoordeeld op onafhankelijkheid en representativiteit, de verdeling en invulling van verantwoordelijkheden binnen de registerorganisatie, en de wijze en kwaliteit van toetsing van de deskundigheid en professionaliteit van de (aspirant)leden.

Interesse vanuit aanpalende beroepsgroepen

In eerste instantie was het Constructeursregister uitsluitend opgesteld voor constructeurs die actief zijn als ontwerpend construc-

teur. Controlerende constructeurs konden niet toetreden. Het register heeft een extra Toetsingscommissie opgericht en is gestart met het beoordelen van de toetsende constructeurs die bijvoorbeeld werkzaam zijn bij een Bouw- en Woningtoezicht of bij een TIS (Technical Inspection Service). Ook voor de toetsende constructeur zullen twee niveaus worden onderscheiden, gekoppeld aan de risicoklassen die in de bouw worden gehanteerd. Daarnaast loopt een onderzoek om te beoordelen of het opportuun is om de 'bouwplandeskundige' als beroepsgroep in het register op te nemen. Dit met oog op de actuele discussie en planvorming met betrekking tot onafhankelijke kwaliteitsborging.

Wat denkt u over de toekomst van het Constructeursregister en heeft u nog tips/verbeterpunten?

Pim Peters, IMd Raadgevende Ingenieurs

'Door het Constructeursregister te koppelen aan de brancheorganisatie VNConstructeurs wordt het belang van de constructeurs volgens mij beter vertegenwoordigd. Met de komst van de Chartered-engineers zal het Constructeursregister zelfs sterk moeten overwegen of het als een opzichzelfstaand register kan blijven opereren. Ik ben voorstander om een categorie voorafgaand aan Registerconstructeur toe te voegen om de aankomende talenten al op te kunnen nemen.'

John Kraus, Royal HaskoningDHV

'Het is belangrijk dat de bureaus meer bekendheid geven aan het feit of en zo ja op welk niveau hun constructeurs staan in het register. Bureaus die dat niet doen, staan dan op achterstand. Dit bevordert deelname. Dit bekendmaken moet ook gebeuren bij artikelen en prijsvragen bij indiening zodat de markt kan zien dat geregistreerde constructeurs betere diensten verlenen. Hopelijk gaat de markt er dan ook naar vragen bij projecten.'

Anne van der Sluis, Van Rossum Raadgevende Ingenieurs

'Het krijgt pas echt een waarde als er gewicht aan gegeven wordt door de marktpartijen, bijvoorbeeld bij aanbestedingen. Ook aansluiting bij het Britse register zou een grote waardevermeerdering zijn. De kosten wegen nog niet op tegen de baten, wat naar mijn idee een groot risico is voor het hele register en de continuïteit ervan.'

Grote opdrachtgevers zijn enthousiast
Grote opdrachtgevers, zoals de RWS en ProRail, staan positief tegenover het Constructeursregister. Beide organisaties namen vanaf de start zitting genomen in de Raad van Toezicht. Beide organisaties achten het belangrijk dat de beroepsgroep zelf maatregelen neemt voor kwaliteitsbewaking. Het verplicht voorschrijven van deelnamen van een RC/RO bij projecten is voor deze organisaties echter een stap te ver, met oog op de mededingingswet.

Onafhankelijk

Het register is opgezet door de Betonvereniging en de vereniging Bouwen met Staal.

Joop van Leeuwen, COBc

'Het lijkt mij een goede zaak om ook voor de Registerconstructeur op korte termijn een assessment-onderdeel te laten uitmaken van de beoordeling. Ook zou ik het een goede zaak vinden wanneer de Registerontwerper, -constructeur en -toetsers onderdeel gaan uitmaken van het stelsel van private kwaliteitsborging. In mijn beleving past de Register-toetsers ook naadloos in de ontwikkeling van de Wet VTH, Vergunningsverlening, Toetsing en Handhaving, waarmee de kwaliteit – en kwantiteit – van goede ambtelijke organisaties wordt vastgelegd.'

Walter Spangenberg, ABT

'Er is noodzaak tot een waardering vanuit onze opdrachtgevers en klanten. De overheid zal dit niet oppakken. De bouwende partijen zijn zelf ook serieus in het register vertegenwoordigd en kunnen breekijzer zijn tot de ommezwaai. Op deze groep wil ik een beroep doen. Zij kunnen in hun aanvragen of lijsten met "preferred supplier" de eisen stellen. Als dit niet binnen circa twee jaar gebeurt dan zullen veel bureaus, waaronder ABT, hun deelnemers terugtrekken. Waarom zouden we er dan tijd en geld aan besteden als het initiatief geen meerwaarde blijkt te geven?'

Hans van Daelen, Witteveen+Bos

'De markt vraagt nog niet naar Registerconstructeurs. Raar genoeg wel naar Registerontwerpers. Ik denk dat het register nog meerwaarde kan bieden door aan grote opdrachtgevers aan te geven wat wanneer meerwaarde biedt. Indien de markt niet meer gaat vragen naar RC's

Echter vorig jaar is de onafhankelijke Stichting Constructeursregister opgericht. Het bestuur, met oor naar de geluiden uit de markt, zal in de komende jaren verder bouwen aan een onafhankelijk register dat waakt over de kennis en kunde van de constructeur.

Toekomstplannen

Na vijf jaar heeft het Constructeursregister een definitieve plaats ingenomen: het fundament is gelegd. De nadruk zal in de komende tijd liggen op het onder de aandacht te brengen van de voordelen van het werken met een constructeur uit het register voor de aannemer, de opdrachtgever, de verzekeraar

biedt de titel voor mij op den duur geen meerwaarde meer. Dus graag actiever "pluggen" van de RC bij opdrachtgevers.'

László Vákár, Movares

'Het Constructeursregister vanuit onze beroepsgroep meer status geven, lijkt me een moeilijk begaanbare weg. Logischer is het om het via wetgeving te regelen en meer specifiek via een koppeling aan het Hoofdconstructeurschap. Er zou mijns inziens, bijvoorbeeld via het Bouwbesluit, geregeld moeten worden dat elk werk verplicht een Hoofdconstructeur heeft. De rol van Hoofdconstructeur zou vervolgens exclusief aan het Constructeursregister gekoppeld moeten worden. Afhankelijk van de zwaarte van het project zou een Hoofdconstructeur dan RC of RO moeten zijn. Een tweede punt van verbetering zou zijn om er een verfijning in categorieën/specialisaties in aan te brengen en die – ook extern – zichtbaar te maken. Zo heeft bijvoorbeeld een RO die gespecialiseerd is in het ontwerpen van kantoren niet noodzakelijkerwijs de kwalificaties om stalen spoorbruggen te ontwerpen en omgekeerd. Een derde punt is om het register uit te breiden met geotechniek. Op die manier is iedereen die direct aan de veilige draagkracht van constructies gelinkt is, in hetzelfde register opgenomen. Met deze aanpassingen sluiten we ook beter aan op buitenlandse systemen, bijvoorbeeld in de Angelsaksische wereld en Hongarije, waarbij men sommige projectverantwoordelijkheden pas mag krijgen toegewezen na voldoende ervaring in een bepaalde richting, gekoppeld aan aanvullende examens.'

en andere belanghebbende bij de constructieve veiligheid. De meerwaarde van het Constructeursregister zal meer duidelijk worden in het nieuwe stelsel van private kwaliteitsborging waarbij de overheid zich terugtrekt en de partijen in de markt aantoonbaar zullen moeten maken dat ze over de benodigde kennis en kunde beschikken. De kwartiermakers van de private kwaliteitsborging hebben gevraagd een studie te doen naar de mogelijkheid om het register uit te bereiden met de bouwplantoetsers. In de komende maanden zal dit worden uitgewerkt. •